

S-PUSR-003482/2024

Z-PUSR-044093/2024

V Bratislave, dňa: 29. 05. 2024

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa § 26 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

doručuje VEREJNOU VYHLÁŠKOU

oznámenie o zápise národnej kultúrnej pamiatky do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu podľa § 22 ods. 3 zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Na základe rozhodnutia Pamiatkového úradu Slovenskej republiky č. Z-PUSR-026090/2024 zo dňa 27. 03. 2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 05. 2024, bola do registra nehnuteľných kultúrnych pamiatok Ústredného zoznamu pamiatkového fondu zapísaná nehnuteľná kultúrna pamiatka:

1. Názov pamiatky: **CINTORÍN VOJNOVÝ – 1/ cintorín vojnový, 2/ kríž náhrobný**

2. Číslo v registri zápisov Ústredného zoznamu: **13013/1-2**

3. Adresa

Obec: **ZBOROV**

Ulica: ---

Okres: **Bardejov**

Miestna časť: ---

Por. číslo: ---

Kraj: **Prešovský**

Súp. číslo: ---

4. Katastrálne územie: **Zborov**

Parcelné číslo: **KN C 1607, KN E 3868**

5. Vlastník (správca): **Obec Zborov, Lesná 415/10, 086 33 Zborov**

6. Dôvod pamiatkovej ochrany:

Vojnový cintorín v extraviláne obce Zborov je cenným dokladom bojov odohrávajúcich sa počas I. svetovej vojny v rámci karpatskej časti východného frontu na území okresu Bardejov v období od novembra 1914 do mája 1915. Rozlohou a počtom hrobových miest patrí medzi najväčšie vojnové cintoríny v okrese. Predstavuje pietne miesto tam pochovaných padlých vojakov, spojené s prejavom úcty voči ich odvahe, statočnosti a hrdinskému boju za krajinu, národy, resp. myšlienky, pre ktoré obetovali svoje ľudské životy. Spoločenská hodnota cintorína spočíva tiež v tom, že na jeho ploche sú bok po boku pochovaní vojaci znepriatelených armád – rakúsko-uhorskej a ruskej. Ide o vysoký prejav humánnosti, vychádzajúci z myšlienky, že po smrti niet nepriateľa a každý vojak, ktorý zahynul v boji za svoju vlasť, resp. národ, je hrdinom. Cintorín od svojho založenia po súčasnosť spoluvytvára ráz (kultúrnej) krajiny, ktorej je súčasťou a súčasne dokumentuje jej citlivé pretvorenie človekom. Zachovaná, pravdepodobne pôvodná sadovnická úprava miesta plní okrem funkčnej a estetickej funkcie i úlohu orientačného bodu, za pomoci ktorého je možné sa v krajine orientovať. Význam cintorína spočíva aj v tom, že na jeho ploche sa nachádza historická zeleň priamo súvisiaca s jeho

výstavbou, resp. údržbou v medzivojnovom období. Z pohľadu architektonického riešenia patrí vojnový cintorín medzi cintoríny s jasne vymedzenou a čitateľnou architektúrou, je jedinečným a unikátnym architektonickým dielom neznámeho architekta, ktoré na území Slovenska nemá obdobu. Architektonická hodnota predmetného cintorína okrem jeho premysleného konceptu spočíva aj v jeho parciálnom architektonickom prvku v podobe navrhnutého a zrealizovaného prvku drobnej architektúry – náhrobného kríža nadporučíka rakúsko-uhorskej armády Karola Kopřivu. Štruktúra areálu vojnového cintorína, rozmiestnenie hrobových polí, situovanie centrálného pietneho miesta na ploche cintorína i samotný výber miesta pre jeho zriadenia v rámci urbanistickej štruktúry sídla sú odrazom premysleného urbanistického zámeru. Súčasná podoba vojnového cintorína nekorešponduje s náčrtom z medzivojnového obdobia (pôvodný stav). Pôvodná dispozičná schéma (pravidelný viacuholník) je nahradená novou (obdĺžnik). Hrobové polia v teréne v súčasnosti nie sú identifikovateľné, plocha cintorína je zarovnaná. Náhrobný kríž Karola Kopřivu je jediným dochovaným exemplárom svojho druhu na celom území Slovenska. Jeho umelecko-remeselná hodnota spočíva v precíznom remeselnom prevedení a umeleckom stvárnení autentického betónového náhrobného kríža, ktorého autorský návrh pochádza od významného maďarského architekta Józsefa Lampinga (1881 – 1939). Vojnový cintorín v Zborove je nositeľom súboru pamiatkových hodnôt: hodnoty historickej, architektonickej, krajinej, spoločenskej a umelecko-historickej.

Ing. arch. Pavol Ižvolt, PhD.
generálny riaditeľ

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Milada Oravcová

Príloha

Poučenie o právach a povinnostiach vlastníka kultúrnej pamiatky

Oznámenie o zápise do ÚZPF sa doručuje verejnou vyhláškou:

- na úradnej tabuli Obecného úradu Zborov
- na úradnej tabuli Pamiatkového úradu SR
- na webovom sídle Pamiatkového úradu SR – www.pamiatky.sk
- na centrálnej úradnej elektronickej tabuli – www.slovensko.sk

Vyvesené dňa:

Zvesené dňa:

Pečiatka a podpis:

Oznámenie o zápise do ÚZPF sa doručuje doporučené s prílohou:

Obec Zborov, Lesná 415/10, 086 33 Zborov

Na vedomie:

Krajský pamiatkový úrad Prešov

Pamiatkový úrad SR – na založenie do spisu